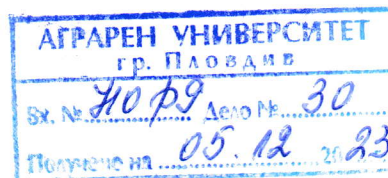

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност „Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли)“

Автор на дисертационния труд: БЕСИМ ХАМДИ БИСЛИМИ
/ BESIM BISLIMI /

докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Мениджмънт и маркетинг“ при Аграрен университет - гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд:
УПРАВЛЕНИЕ НА ПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА ЗА ПОСТИГАНЕ НА
УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
MANAGEMENT OF ROAD INFRASTRUCTURE FOR SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF AGRICULTURE

Изготвил становището:
доц. д-р Екатерина Димитрова Кюскиева-Арабска
определена за член на научното жури със
Заповед № РД-16-908 / 26.09.2023 г. от Ректора на АУ

1. Актуалност на проблема

Актуалността на представеното научно изследване в дисертационния труд на тема „Управление на пътната инфраструктура за постигане на устойчиво развитие на земеделието“ може да бъде разгледана в няколко аспекта: 1) Прилагането на концепцията за устойчиво развитие в земеделието и значение за бъдещето на човечеството и планетата; 2) Ролята и значението на земеделския сектор в съвременната икономика във връзка с поставените цели за постигане на устойчиво развитие; 3) Ролята на инфраструктурата в селските райони за подобряване на устойчивото развитие на селското стопанство; 4) Подобряване на селскостопанската производителност и развитие на търговията в селското стопанство; 5) Роля, значение и развитие на пътната инфраструктура и селското стопанство в страните от Западните Балкани. В този смисъл изследването поставя актуални въпроси и се отличава с оригиналност и дисертабилност.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

Представеното изследване е ориентирано към анализ на свързаността на пътната инфраструктура за устойчиво селскостопанско развитие в страните от Западните Балкани. Основната цел е да се определи как трябва да се развива селското стопанство с оглед на транспортната инфраструктура като една от най-важните икономически дейности в региона. Вторинна цел е идентифициране на значението на определени агроикономически фактори за изграждането на адекватна политика за регионално развитие, която съчетава развитието на селското стопанство и други дейности в една функционална система.

В тази връзка са поставени следните научни задачи: 1) определяне на текущото състояние на развитието на земеделието в региона на Западните Балкани, вкл. идентифициране на възможни фактори, които определят икономическото значение на селското стопанство в Западните Балкани, определяне влиянието на определени агроикономически фактори за устойчиво развитие в рамките на страните от Западните Балкани; 2) дефиниране на силните и слабите страни в страните от Западните Балкани по отношение на устойчивото селско стопанство и развитието на селските райони и предлагане на модел на развитие, който да подобри значително потенциала на определени агроикономически фактори за устойчиво развитие на Западните Балкани; 3) определяне на необходимостта, значението и развитието на националната транспортна политика и анализ на политики на ЕС за финансиране на инфраструктурни проекти в региона, вкл. международни фактори и транспортна политика на ЕС, възможности за интегриране на националната регионална мрежа като основно условие за международна интеграция; 4) анализ на инфраструктурни проекти в пътната мрежа в региона на Западните Балкани, паневропейски транспортни коридори и регионален контекст и значението на инвестициите и финансирането от ЕС в пътната и транспортната инфраструктура.

Основната хипотеза на изследването се основава на твърдението, че развитието на пътната мрежа чрез инвестиции в пътната мрежа ще увеличи транспорта на селскостопански продукти, което ще има положително въздействие върху цялостната икономическа ситуация в Западните Балкани.

Специални хипотези: 1) Връзката на пътната мрежа на страните от Западните Балкани с другите пътни мрежи в региона позволява по-бърза интеграция на региона в ЕС, но също така и икономическа, социална и политическа връзка; 2) Липсата на сътрудничество между страните от региона при реализирането на съвместни проекти в пътната инфраструктура влияе негативно върху по-нататъшното икономическо развитие, но и по-бързата интеграция на страните от региона в ЕС; 3) Инвестирането в развитието на модерна пътна мрежа позволява

по-голяма ефективност и ефикасност на транспорта, намаляване на транспортните разходи и положително въздействие върху околната среда.

Приложените методи на изследване са в съответствие с поставените цели и задачи.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати

Представеният за становище дисертационен труд е в обем от 205 страници. В структурата си включва увод, шест глави, заключение и списък на ползваните източници. Резултатите са представени в 10 таблици и 10 фигури и снимки.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Дисертационният труд представя резултатите от проведеното изследване в шест глави. Първа глава „Характеристика на транспортната инфраструктура“ представя обща информация за развитието на транспортната инфраструктура и въвежда в ключовите термини. Втора глава „Теоретични положения на устойчивото развитие“ обсъжда концепцията на устойчиво развитие, представя анализ на факторите и принципите на устойчивото развитие и индикаторите за устойчиво развитие. Трета глава „Теоретико-методологичен подход в земеделието“ прави анализ на ролята на селското стопанство в икономиката, представя концепцията за устойчиво селско стопанство, ролята на стратегиите в селското стопанство и селскостопанската политика, предизвикателствата пред развитието на селското стопанство в глобализираната икономика. Четвърта глава разглежда стратегия за устойчиво развитие на селското стопанство чрез пътна инфраструктура и поставя акцент върху устойчивото земеделие и развитието на селските райони. Петата глава „Значение на пътищата за развитието и търговията в селското стопанство“ анализира ефекта от инвестициите в инфраструктурата на селските райони върху достъпа до пазара и търговията, и по-специално селскостопанската търговия, както и относно условията и допълняемостта, отнасящи се до максимизиране на ползите за развитието на селското стопанство и намаляването на бедността. Фокусът е върху значението на пътната инфраструктура за пазарната интеграция, развитието и търговията в селското стопанство както от макро, така и от микро гледна точка. Шеста глава „Селско стопанство и транспортна инфраструктура в страните от Западните Балкани“ представя анализ на селското стопанство в страните от Западните Балкани, в частност изследване на предизвикателствата и последиците за страните от Западните Балкани от прилагането на европейската политика за развитие на селските райони, отражение на състоянието на пътната мрежа в Западните Балкани, националните транспортни политики и необходимостта от развитие, политиките на ЕС за финансиране на инфраструктурни проекти в региона като предпоставка за интегрирането на националната регионална мрежа в

международната пътна мрежа, валоризация на инфраструктурни проекти в пътната мрежа в региона на Западните Балкани и възможности за присъединяване към Паневропейските коридори в транспортен и регионален контекст.

В заключение са представени основни изводи за: 1) селското стопанство като икономически сектор от съществено значение за развитието и оцеляването на една държава; 2) устойчивото земеделие като ефективно производство на висококачествени, безопасни селскостопански продукти по начин, който защитава и подобрява природната среда, социалните и икономическите условия за фермерите, селскостопанските работници и местните общности с мерки за здраве и благосъстояние; 3) транспортната инфраструктура като важен източник на цели и съдържание на икономическите политики на обществото, вкл. общо условие за развитието на икономиката; 4) значението на подобряването на инфраструктурата в селските райони, и по-специално на селските пътища; 5) слабо развитата инфраструктура, остарелия транспортен капацитет, неадекватната организация на транспорта, сигурността и опазването на околната среда като основни икономически бариери за растеж, повишаване на производителността и конкурентоспособността; 6) подобряването на свързаността в рамките на Западните Балкани, както и между Западните Балкани и Европейския съюз, като ключов фактор за растежа и създаването на работни места, който ще допринесе за ясни ползи за икономиката и гражданите на региона; 7) разработването и изпълнението на политики и стратегии, финансиране на мерки и реформи, включването на частния сектор и управлението на пътната инфраструктура с акцент на устойчивото развитие на земеделието.

Описаните литературни източници за 234 на брой.

5. Приноси на дисертационния труд

Приемам формулираните в автореферата приноси като достоверни и лично дело на автора, като си позволявам да ги преформулирам и допълня по следния начин:

Научни приноси

1. Обогаляване на концепцията за устойчиво развитие с извеждане на нови аспекти от същността на устойчивото развитие на земеделието и ролята на инфраструктурата в този процес.

2. Дефиниране на същността и извеждане на ролята на пътната инфраструктура за устойчивото развитие на земеделието като национален отрасъл.

Научно-приложни приноси

3. Анализ на земеделието, икономическото му значение и ролята на пътната инфраструктура за устойчивото развитие на земеделието в Западните Балкани.

4. Анализ и оценка на необходимостта, значението и развитието на националната транспортна политика, политиките и инструментите на ЕС за финансиране на инфраструктурни проекти в региона за интегриране на националната регионална мрежа като основно условие за международна интеграция.

5. Модел на развитие за подобряване на потенциала на определени агроикономически фактори за устойчивото развитие на земеделието в Западните Балкани.

6. Аргументирана стратегия за устойчиво развитие на земеделието в Западните Балкани, в чиято основа стои пътната инфраструктура като основен елемент на устойчивост.

6. Критични бележки и въпроси

Основните ми препоръки към автора на дисертационния труд са свързани с техническото оформяне, точността на превода на места, актуалност на данните и ползваните литературни източници и бъдещи публикации на резултатите от дисертационния труд.

7. Публикувани статии и цитирания

Представеният списък от публикации покрива наукометричните показатели за придобиване на ОНС „доктор“.

Представеният автореферат отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **БЕСИМ ХАМДИ БИСЛИМИ** образователната и научна степен „**доктор**“ по научната специалност „Организация и управление на производството (селско стопанство и подотрасли)“.

Дата: 29.11.2023
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: СА

(...проф. д-р Б. А. ...)